

Ενότητα 1

1. Ποιες είναι οι εξελίξεις στην Ευρώπη κατά τον 17^ο και τον 18^ο αι;
2. Ποιες οι κύριες θέσεις του κινήματος του Διαφωτισμού ;
3. Ποιος ο χρόνος και οι χώροι εκδήλωσής του;
4. Ποιοι οι κύριοι εκπρόσωποι του Διαφωτισμού;
5. Ποιες οι βασικές θέσεις του Διαφωτισμού στην πολιτική;
6. Πού άσκησε επίδραση ο Διαφωτισμός;
7. Ποια η σχέση Διαφωτισμού και θρησκείας;
8. Ποια η βασική θέση του Διαφωτισμού για την εκπαίδευση;
9. Ποιες οι κύριες απόψεις του Διαφωτισμού για την οικονομία;
10. Τι ήταν η εγκυκλοπαίδεια;

Ενότητα 2

1. Τι γνωρίζετε για τις αγγλικές αποικίες στην Αμερική;
2. Ποιες είναι οι αιτίες της αποικιακής κρίσης;
3. Τι γνωρίζετε για την αμερικανική επανάσταση;
4. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα της αμερικανικής επανάστασης;

Ενότητα 3

1. Ποια ήταν η οργάνωση της γαλλικής κοινωνίας κατά τον 18^ο αιώνα;
2. Ποια γεγονότα οδήγησαν στην κατάληψη της Βασίλης;
3. Ποιες ήταν οι ενέργειες της Συντακτικής συνέλευσης;
4. Ποια είναι τα πολιτικά ρεύματα της Συντακτικής συνέλευσης;
5. Ποιοι είναι οι φορείς διάδοσης των ιδεών της επανάστασης;
6. Ποια είναι τα βασικά σημεία του πρώτου συντάγματος της Γαλλίας (1791), που εγκαθίδρυσε το πολίτευμα της συνταγματικής μοναρχίας;
 - Το έθνος αναδεικνύεται κυρίαρχο.
 - Η Νομοθετική Συνέλευση (Βουλή) ορίστηκε ως νομοθετικό σώμα.
 - Ο βασιλιάς θα ασκούσε την εκτελεστική εξουσία μαζί με έξι υπουργούς.
 - Η δικαστική εξουσία κηρύχθηκε ανεξάρτητη.
 - Δικαίωμα ψήφου είχαν μόνο όσοι κατείχαν περιουσία και πλήρωναν φόρους.
7. Ποιες ήταν οι επιπλέον ενέργειες της Συντακτικής συνέλευσης;
 - Εθνικοποίηση της περιουσίας του κλήρου à έκδοση χαρτονομίσματος.
 - Οι κληρικοί έγιναν κρατικοί λειτουργοί
 - Κατάργηση των συντεχνιών.
8. Ποιες ήταν οι ενέργειες της Συμβατικής συνέλευσης;
 - Κατάργηση της μοναρχίας.
 - Εγκαθίδρυση του πολιτεύματος της αβασιλευτής δημοκρατίας.
 - Υιοθέτηση νέου ημερολογίου.
 - Καταδίκη του βασιλιά σε θάνατο.
 - Συνέχιση του πολέμου.
9. Ποιες ήταν οι ενέργειες της επαναστατικής κυβέρνησης των Ορεινών με ηγέτη το Ροβεσπιέρο;
 - Έγκριση του συντάγματος.
 - Αναδιοργάνωση του στρατού για την αντιμετώπιση των αντεπαναστατικών κινήσεων.
 - Εκτελέσεις υπόπτων για αντεπαναστατική δράση (περίοδος της Τρομοκρατίας).
 - Κατάργηση της χριστιανικής θρησκείας και θέσπιση της λατρείας του Ανώτατου Όντος.
 - Υιοθέτηση νέων ονομάτων για τους μήνες.

Ενότητα 4

1. Τι γνωρίζετε για τη γ' και τελευταία φάση της Γαλλικής Επανάστασης;
2. Πότε άρχισε η εποχή του Ναπολέοντα;
3. Ποιες ήταν οι Ναπολεόντειες Μεταρρυθμίσεις;
4. Τι γνωρίζετε για την Ναπολεόντεια Πολιτική;
5. Τι γνωρίζετε για το Συνέδριο της Βιέννης;

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

1. Ποιες συγκυρίες ευνόησαν τους Έλληνες πλοιοκτήτες;
2. Ποια τα αποτελέσματα της ευνοϊκής συγκυρίας για τους Έλληνες;
3. Ποια η στάση της εκκλησίας απέναντι στην επανάσταση;
4. Τι γνωρίζετε για τους Φαναριώτες;
5. Ποιος ήταν ο ρόλος των προεστών;
6. Πώς λειτουργούσαν οι έμποροι και οι караβοκύρηδες;
7. Τι γνωρίζετε για τους κλέφτες;
8. Τι ήταν οι αρματολοί;
9. Τι ξέρετε για τους αγρότες;
10. Τι συνέβαινε με τους απασχολούμενους στο εμπόριο και τη ναυτιλία;
11. Να αναφέρετε τα τρία κυριότερα προεπαναστατικά κινήματα εναντίον της οθωμανικής κυριαρχίας.
 - A. Το 1770 οργανώθηκε με ρωσική υποκίνηση επανάσταση, τα λεγόμενα «ορλοφικά», στην Πελοπόννησο που καταπνίγηκε.
 - B. Ο Λάμπρος Κατσώνης, απεσταλμένος και αυτός της Ρωσίας, προσπάθησε να οδηγήσει σε εξέγερση τους κατοίκους των νησιών του Αιγαίου.
 - Γ. Οι Σουλιώτες συγκρούστηκαν με τον Αλή πασά των Ιωαννίνων και υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την περιοχή.
12. Να δώσετε τον ορισμό του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.
13. Ποιες ήταν οι κύριες ιδέες των Ελλήνων διαφωτιστών;
14. Ποια ήταν η αντίδραση των συντηρητικών λογίων στις ιδέες του διαφωτισμού;
15. Ποιοι οι κυριότεροι εκπρόσωποι του νεοελληνικού διαφωτισμού και ποιες οι αντιλήψεις τους;

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

1. Να δώσετε τον ορισμό της Φιλικής Εταιρείας;
2. Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετώπιζε;
3. Ποιες ήταν οι ευνοϊκές προϋποθέσεις για το έργο της;
4. Ποια είναι τα στοιχεία της οργάνωσής της;
5. Σε ποιους απευθυνόταν ώστε να γίνουν μέλη της;
6. Ποια ήταν η ηγεσία της;
7. Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους η επανάσταση ξεκίνησε από τις παραδουνάβιες ηγεμονίες;
8. Πότε έχουμε την έναρξη της επανάστασης, πού και από ποιον; (Ο Υψηλάντης κήρυξε την επανάσταση στο Ιάσιο της Βλαχίας στις 24 Φεβρουαρίου του 1821)
9. Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετώπισε το κίνημα του Υψηλάντη;
10. Ποιο είναι το τέλος της επανάστασης στις Ηγεμονίες;

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

1. Γιατί ήταν ευνοϊκή η συγκυρία στη νότια Ελλάδα για την επιτυχία της επανάστασης;
2. Ποιες ήταν οι επαναστατικές εστίες;
3. α) Πού κατεστάλη άμεσα η επανάσταση και β) πού εδραιώθηκε;
4. Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές της;
5. Ποιες ήταν οι ελληνικές επιτυχίες;
6. Ποιες ήταν οι αντιδράσεις των Τούρκων;
7. Ποια είναι τα σημαντικότερα γεγονότα στη φάση της κάμψης της επανάστασης;
8. Ποια είναι η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων απέναντι στην επανάσταση το 1827 και ποια η σημασία της;

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

1. Ποιες ήταν οι προϋποθέσεις για να εδραιωθεί η επανάσταση;
2. Τι ήταν οι τοπικοί οργανισμοί και ποιοι ήταν οι σημαντικότεροι από αυτούς;
3. Ποιες είναι οι δύο κοινωνικοπολιτικές ομάδες που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του αγώνα για τη διαχείριση της εξουσίας;
4. Γιατί και πώς φτάσαμε στην Α΄ Εθνοσυνέλευση;
5. Πού και πότε έγινε η Α΄ Εθνοσυνέλευση και ποιες οι αποφάσεις της;
6. Από πού επηρεάστηκε και τι προέβλεπε το σύνταγμα της Επιδαύρου;
7. Πού και πότε έγινε η Β΄ Εθνοσυνέλευση και ποιες οι αποφάσεις της;
8. Ποιες ήταν οι αιτίες της εμφύλιας διαμάχης;
9. Ποιες ήταν οι δύο φάσεις του εμφυλίου πολέμου και πώς εξελίχθηκαν;
10. Πού και πότε έγινε η Γ΄ Εθνοσυνέλευση και ποιες οι αποφάσεις της;

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

1. Γιατί ήταν αρνητική η διεθνής συγκυρία;
2. Ποιες είναι οι διπλωματικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης από το 1821 έως το 1825;
3. Να δώσετε τον ορισμό του φιλελληνισμού.
4. Ποιοι είναι οι κύριοι παράγοντες ανάπτυξης του φιλελληνισμού;
5. Ποια είναι η προσφορά του φιλελληνισμού;
6. Ποιες εξελίξεις οδήγησαν από το 1826 έως το 1829 στην ίδρυση ανεξάρτητου ελληνικού κράτους;

ΕΝΟΤΗΤΑ 12

1. Τι ονομάζεται εκβιομηχάνιση, ποια τα κύρια χαρακτηριστικά της και ποιοι οι κύριοι πόλοι ανάπτυξής της ;
2. Από πού ξεκίνησε και πού εξαπλώθηκε η εκβιομηχάνιση;
3. Ποιες είναι οι κύριες καινοτομίες στον 19^ο αιώνα;
4. Ποια ήταν η επανάσταση στις συγκοινωνίες και τις επικοινωνίες;
5. Τι ονομάζεται καπιταλισμός και ποια τα συνώνυμα του όρου;
6. Ποια είναι η ιδεολογική βάση του νέου συστήματος;
7. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του καπιταλισμού;

ΕΝΟΤΗΤΑ 13

1. Ποιες ήταν οι πληθυσμιακές μεταβολές κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής επανάστασης;
2. Να παρουσιάσετε τους κοινωνικούς μετασχηματισμούς κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής επανάστασης.
3. Να παρουσιάσετε με συντομία τις δύο κυριότερες σοσιαλιστικές θεωρίες.
4. Ποια είναι η πορεία ανάπτυξης του συνδικαλισμού;
5. Πώς οργανώθηκαν πολιτικά οι εργάτες;
Δημιουργήθηκαν σε διάφορες χώρες σοσιαλιστικά και εργατικά κόμματα με μετριοπαθή ή επαναστατικό χαρακτήρα.
6. Πώς ξεκίνησε το κίνημα για τη χειραφέτηση της γυναίκας;

ΕΝΟΤΗΤΑ 17

1. Πότε και από ποιον εκλέχτηκε ο Καποδίστριας Κυβερνήτης της Ελλάδας;
2. Σε ποια κατάσταση βρισκόταν η χώρα;
3. Ποιες ήταν οι ενέργειες του Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας;

Α) στο πολίτευμα και διοίκηση:

1. Συγκέντρωσε όλες σχεδόν τις εξουσίες στο πρόσωπό του.
2. Κατήργησε προσωρινά το σύνταγμα της Τροιζήνας.
3. Διόριζε ο ίδιος τους υπουργούς και τα μέλη του Πανελληνίου.

Β) στις ένοπλες δυνάμεις:

1. Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την οργάνωση τακτικού στρατού με διπλό σκοπό:
 - την εκκαθάριση της Στερεάς Ελλάδας από τον τουρκικό στρατό,
 - την αντιμετώπιση της ληστείας και της πειρατείας.
2. Στον τακτικό στρατό αξιοποιήθηκαν και ορισμένοι από τους αγωνιστές.
3. Δημιουργήθηκε ο Λόχος των Ευελπίδων, ένα είδος στρατιωτικής σχολής.
4. Έγιναν τα πρώτα βήματα για την οργάνωση τακτικού πολεμικού ναυτικού.
5. Καταπολεμήθηκε η πειρατεία, χάρη στη δράση του Μιαούλη.

Γ) στην οικονομία:

1. Σχημάτισε ένα πρώτο κρατικό ταμείο.
2. Ίδρυσε Τράπεζα και έκοψε νόμισμα, το Φοίνικα.
3. Εφάρμοσε αυστηρή λιτότητα στις κρατικές δαπάνες.
4. Επιχείρησε να εκσυγχρονίσει τη γεωργία με νέες καλλιέργειες και μεθόδους.

Δ) στην Εκπαίδευση:

1. Το Ορφανοτροφείο της Αίγινας, στο οποίο λειτουργούσαν:
 - τρία αλληλοδιδασκτικά σχολεία με τέσσερα χρόνια φοίτησης (δημοτικά),
 - τρία ελληνικά με τριετή φοίτηση (γυμνάσια),
 - αρκετά χειροτεχνία (επαγγελματικές σχολές),
- το Πρότυπον Σχολείον (για τους δασκάλους των αλληλοδιδασκτικών).
2. Το Κεντρικόν Σχολείον (για σπουδές σε πανεπιστήμια του εξωτερικού).
3. Το Πρότυπον Αγροκήπιον, γεωργική σχολή στην Τίρυνθα.
4. Ο Καποδίστριας δεν προχώρησε άμεσα στην ίδρυση πανεπιστημίου.

4. Ποια ήταν η ολοκλήρωση της επανάστασης (1829);

5. Πώς λειτούργησε η αντιπολίτευση κατά του Καποδίστρια;

1. Η πολιτική του Κυβερνήτη αποσκοπούσε στην συγκρότηση ενός ισχυρού συγκεντρωτικού κράτους κατά τα δυτικά πρότυπα. Αυτή η πολιτική, όμως, προκάλεσε πολλές αντιδράσεις σε:
- πρόκριτους, πλοιοκτήτες και Φαναριώτες,
 - φιλελεύθερους διανοούμενους, όπως ο Κοραΐς,
 - Αγγλία και Γαλλία που υποκινούσαν αντικαποδιστριακές κινήσεις.
2. Στις αρχές του 1831 σημειώθηκαν εξεγέρσεις.
3. Κέντρο της αντιπολίτευσης στάθηκε η Ύδρα, όπου η εφημερίδα Απόλλων προπαγάνδιζε τη δολοφονία του Κυβερνήτη.
4. Η ένταση κορυφώθηκε, όταν ο Καποδίστριας φυλάκισε τον πρόκριτο της Μάνης Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, θεωρώντας τον υπεύθυνο για αντικυβερνητικές ενέργειες.
5. (Στις 27 Σεπτεμβρίου 1831) ο αδελφός και ο γιος του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη δολοφόνησαν τον Καποδίστρια.

ΕΝΟΤΗΤΑ 18

1. Τι προέβλεπε η συνθήκη του Λονδίνου του 1832;

2. Τι ήταν η Αντιβασιλεία και ποια τα κυριότερα μέλη της;

Ήταν μια επιτροπή αποτελούμενη από Βαυαρούς αξιωματούχους διορισμένους από τον πατέρα του Όθωνα, η οποία θα ασκούσε την εξουσία μέχρι την ενηλικίωσή του.

Τα κυριότερα μέλη της ήταν:

Ο Άρμανσμπεργκ, πρωθυπουργός και υπουργός των εξωτερικών.

Ο Μάουερ, αρμόδιος για την εκπαίδευση, τη δικαιοσύνη και την εκκλησία.

Ο Χάιντεκ, υπεύθυνος για τις ένοπλες δυνάμεις.

3. Ποιοι ήταν οι στόχοι της Αντιβασιλείας;

εθνική ανεξαρτησία, βασιλική απολυταρχία, συγκεντρωτικό σύστημα διακυβέρνησης.

4. Ποια ήταν η πολιτική της Αντιβασιλείας απέναντι

A) στη Διοίκηση

1. Η διοίκηση του κράτους ήταν συγκεντρωτική.
2. Η χώρα διαιρέθηκε σε 10 νομούς.
3. Η πρωτεύουσα μεταφέρθηκε από το Ναύπλιο στην Αθήνα.

B) στο Στρατό

1. Ο στρατός βασίστηκε σε 3.500 περίπου Βαυαρούς στρατιωτικούς.
2. Οι Έλληνες αγωνιστές δεν έγιναν δεκτοί στις ένοπλες δυνάμεις.

Γ) στη Δικαιοσύνη

1. Ιδρύθηκαν δικαστήρια.
2. Συντάχθηκαν νέοι νόμοι.

Δ) στην Εκπαίδευση

1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρεχόταν στα Δημοτικά σχολεία που είχαν επτά χρόνια διάρκεια και ήταν αλληλοδιδασκτικά.

2. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση προσφερόταν:

- από τα Ελληνικά σχολεία που ήταν τριτάξια και βρίσκονταν στις πρωτεύουσες των επαρχιών,
- από τα Γυμνάσια που ήταν τετρατάξια και βρίσκονταν στις πρωτεύουσες των νομών.

3. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση παρεχόταν από το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο, που ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1837, ενώ την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και το Πολυτεχνικό Σχολείο, πρόδρομος του σημερινού Πολυτεχνείου.

Ε) στην Εκκλησία

1. Η ελληνική εκκλησία ορίστηκε αυτοκέφαλη, δηλαδή χωρίστηκε διοικητικά από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως.
2. Έκλεισαν μοναστήρια που είχαν μικρό αριθμό μοναχών.

5. Ποιες ήταν οι αιτίες της επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843, ποιοι οι πρωτεργάτες και ποια τα αποτελέσματά της;

Αίτια: 1. Η άρνηση του Όθωνα για μεταρρυθμίσεις.

2. Τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της χώρας.

3. Οι περικοπές σε βάρος των στρατιωτικών.

Η γενική αναταραχή οδήγησε σε πολιτική κινητοποίηση με πρωτεργάτες τους Μαυροκορδάτο, Κωλέττη, Μεταξά και Λόντο και αίτημα την παραχώρηση συντάγματος από τον βασιλιά, πράγμα που

1. θα απάλλαζε τη χώρα από τους Βαυαρούς,

2. θα την ανακούφιζε από την οικονομική και κοινωνική κρίση.

Αποτελέσματα:

1. Ο Όθωνας αναγκάστηκε να προκηρύξει εκλογές για Εθνοσυνέλευση που θα ψήφιζε σύνταγμα.

2. Τελείωσε η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 19

1. Πώς λειτουργούσε το πολίτευμα της συνταγματικής μοναρχίας

Σύμφωνα με το σύνταγμα που ψήφισε η Εθνοσυνέλευση το 1844 και με το οποίο θεσπίστηκε η συνταγματική μοναρχία:

1) Τη νομοθετική εξουσία ασκούσαν από κοινού ο βασιλιάς, η Γερουσία και η βουλή. Τα μέλη της Γερουσίας διορίζονταν από το βασιλιά και ήταν ισόβια.

2) Η εκτελεστική εξουσία ασκούσαν από το βασιλιά μέσω υπουργών που ο ίδιος διόριζε και έπαυε χωρίς την έγκριση της Βουλής.

3) Οι δικαστές διορίζονταν και παύονταν από το βασιλιά .

2. Ποιους ονομάζουμε αυτόχθονες και ποιους ετερόχθονες;

1) Αυτόχθονες = Έλληνες γεννημένοι σε περιοχές που εντάχθηκαν στο ελληνικό κράτος.

2) Ετερόχθονες = Έλληνες γεννημένοι σε περιοχές που βρίσκονταν έξω από τα σύνορα του ελληνικού κράτους.

3. Ποια ήταν η διαμάχη τους και ποιες αποφάσεις έλαβε σχετικά η Εθνοσυνέλευση;

Οι αυτόχθονες διαμαρτύρονταν επειδή οι ετερόχθονες είχαν πάρει πολλές θέσεις στη δημόσια διοίκηση. Και επειδή είχαν την πλειοψηφία στην Εθνοσυνέλευση πίεσαν ώστε:

1) Οι ετερόχθονες να μην επιτρέπεται να διοριστούν σε θέσεις της διοίκησης. Ωστόσο, οι ετερόχθονες δεν αποκλείονταν από την εκπαίδευση και το στρατό και δεν έχαναν το δικαίωμα του Έλληνα πολίτη.

2) Οι ετερόχθονες να μπορούν να εκλεγούν βουλευτές μόνο σε οικισμούς ετεροχθόνων.

4. Ποια είναι α) το θετικό και β) τα αρνητικά στοιχεία στη λειτουργία του πολιτεύματος;

Το θετικό στοιχείο:

Η καθιέρωση των κοινοβουλευτικών θεσμών.

Τα αρνητικά στοιχεία:

1) Οι υπερεξουσίες που είχε ο βασιλιάς.

2) Τα κόμματα δεν αναγνωρίστηκαν θεσμικά.

3) Στις εκλογές χρησιμοποιήθηκαν αθέμιτα μέσα για να επηρεαστούν οι ψηφοφόροι.

5. Τι χαρακτηρίζει τη πρωθυπουργία του Ι. Κωλέττη;

1) Συνεργάστηκε με τον Όθωνα.

2) Παραβίασε το σύνταγμα.

3) Αγνόησε τη Βουλή.

4) Δαπάνησε κρατικούς πόρους για την εξυπηρέτηση των ψηφοφόρων του.

6. Να ορίσετε τους όρους Μεγάλη Ιδέα, αλύτρωτοι, αλυτρωτισμός;

1) Μεγάλη Ιδέα: η ιδέα ότι για την ανάπτυξη της Ελλάδας και το ξεπέρασμα των προβλημάτων της ήταν αναγκαία η ενσωμάτωση όσο το δυνατόν περισσότερων εδαφών από την οθωμανική αυτοκρατορία, στα οποία ζούσαν ελληνικοί πληθυσμοί. Εισηγητής της υπήρξε ο Ι. Κωλέττης.

2) Αλύτρωτοι: Οι Έλληνες που ζούσαν στην οθωμανική αυτοκρατορία.

3) Αλυτρωτισμός: η πολιτική που στόχευε στην ελευθέρωση των αλύτρωτων Ελλήνων από τον οθωμανικό ζυγό.

7. Τι συνέβη κατά τη διάρκεια του κριμαϊκού πολέμου (1854-1856);

1) Το 1854 ξέσπασε Ρωσοτουρκικός πόλεμος.

2) Η Αγγλία και η Γαλλία τάχθηκαν στο πλευρό του σουλτάνου και ο πόλεμος μεταφέρθηκε στη χερσόνησο της Κριμαίας.

3) Ο Όθωνας και πολλοί Έλληνες πίστευαν ότι ήταν ευκαιρία η Ελλάδα να διευρύνει τα σύνορά της.

4) Αγγλικά και γαλλικά στρατεύματα κατέλαβαν τον Πειραιά, απαιτώντας από τον Όθωνα αυστηρή ουδετερότητα.

8. Ποια είναι τα αποτελέσματα του Κριμαϊκού πολέμου:

1) Ήττα της Ρωσίας.

2) Χάτι Χουμαγιούν: μεταρρύθμιση, με στόχο τη διασφάλιση της ισότητας όλων των κατοίκων της οθωμανικής αυτοκρατορίας ανεξάρτητα από φυλή ή θρησκεία. 3) Τα τρία παλαιά ελληνικά κόμματα έπαψαν να υπάρχουν.

9. Πώς έγινε η έξωση του Όθωνα:

Εμφάνιση μιας νέας γενιάς πολιτικών, κατά τη δεκαετία του '50 ,

Επανάσταση με αίτημα την απομάκρυνση του Όθωνα.

Εγκατάλειψη της χώρας από τον Όθωνα το 1862.

ΕΝΟΤΗΤΑ 20

1. Ποιος αναγορεύτηκε βασιλιάς μετά τον Όθωνα και πώς ενσωματώθηκαν τα Επτάνησα στην Ελλάδα;

1. Μετά την έξωση του Όθωνα οι Δυνάμεις αναγόρευαν βασιλιά των Ελλήνων το Δανό πρίγκιπα Γεώργιο Α΄.

2. Η Αγγλία παραχώρησε το 1863 τα νησιά του Ιονίου στο ελληνικό κράτος. Η επίσημη ενσωμάτωσή τους έγινε το 1864.

2.Τι προέβλεπε το σύνταγμα του 1864

- 1.Θέσπιζε το πολίτευμα της βασιλευομένης δημοκρατίας.
- 2.Θεμελιωνόταν στη δημοκρατική αρχή.
- 3.Αναγνώριζε το λαό ως κυρίαρχο παράγοντα του πολιτεύματος.
- 4.Όριζε τον βασιλιά ως τον ανώτατο άρχοντα της πολιτείας.
- 5.Κατοχύρωνε τη διάκριση των εξουσιών:
 - Νομοθετική εξουσία: βασιλιάς, Γερουσία, Βουλή.
 - Εκτελεστική εξουσία:βασιλιάς, διορισμένοι από τον ίδιο υπουργοί.
 - Δικαστική εξουσία: κηρύχτηκε ανεξάρτητη.
- 6.Καταργούσε τη Γερουσία ως έναν αντιδημοκρατικό θεσμό.
- 7.Έδινε καθολικό δικαίωμα ψήφου στους άνδρες από 21 ετών και άνω.

3.Σε ποιες ενέργειες προχώρησε ο Κουμουνδούρος;

1. Προχώρησε στη διανομή των εθνικών κτημάτων.
2. Επιδίωξε την ενσωμάτωση εδαφών από το Οθωμανό κράτος.
3. Αποφάσισε την εμπλοκή της Ελλάδας στην Κρητική επανάσταση.

4.Ποια ήταν τα προβλήματα του κοινοβουλευτισμού;

1. Πολίτες πίεζαν τους βουλευτές για να εξασφαλίσουν μια θέση στο δημόσιο.
2. Οι βουλευτές στήριζαν στη Βουλή εκείνον τον πολιτικό αρχηγό που τους εξασφάλιζε διορισμούς των οπαδών τους.
3. Δεν υπήρχαν συγκροτημένα κόμματα
4. Ο βασιλιάς δε δίσταζε να ανατρέψει κυβερνήσεις.

5.Ποιος υποστήριξε και τι ήταν η αρχή της δεδηλωμένης;

Ο Χαρίλαος Τρικούπης, για να αντιμετωπιστούν οι αυθαιρεσίες του βασιλιά, πρότεινε την ψήφιση της αρχής της δεδηλωμένης, ο βασιλιάς θα έπρεπε να διορίζει πρωθυπουργό μόνο εκείνον που είχε τη «δεδηλωμένη» εμπιστοσύνη της Βουλής, δηλαδή την υποστήριξη της πλειοψηφίας των βουλευτών. Η αρχή αυτή αναγνωρίστηκε από τον βασιλιά το 1875.

6.Να εξηγήσετε την έννοια του δικομματισμού.

Δικομματισμός: κυριαρχία, κατά τη δεκαετία 1885-1895, στην πολιτική ζωή της Ελλάδας δύο κομμάτων με επικεφαλής τον Τρικούπη και τον Δηλιγιάννη.

7. Πού στόχευε ο Τρικούπης;

1. δημιουργία ενός κράτους σύγχρονου και οικονομικά αναπτυσσόμενου,
2. κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής,
3. ανασυγκρότηση των ενόπλων δυνάμεων,
4. εξυγίανση της δημόσιας διοίκησης,
5. ειρηνική συμβίωση με την Οθωμανική αυτοκρατορία.

8.Με ποιους τρόπους εφάρμοζε την πολιτική του ο Τρικούπης;

1. βαριά φορολογία,
2. σύναψη μεγάλων δανείων με τράπεζες του εξωτερικού,
3. προσφορά στους Έλληνες του εξωτερικού προνομιακών όρων για επενδύσεις.

9.Ποιες ήταν οι θέσεις του Δηλιγιάννη;

1. Υποστήριζε ότι η φορολόγηση θα έπρεπε να είναι η μικρότερη δυνατή.
2. Επισήμαινε τις συνέπειες των μέτρων του Τρικούπη για τα μεσαία και κατωτέρα κοινωνικά στρώματα.
3. Στιγματίζε την πολιτική εύνοιας του Τρικούπη προς την πλουτοκρατία.
4. Θεωρούσε θεμιτή την εναλλαγή των οπαδών της εκάστοτε κυβέρνησης στις κρατικές θέσεις.

10.Ποια ήταν η πορεία προς την οικονομική και εθνική κρίση;

1893: ο Τρικούπης κήρυξε πτώχευση. 1897: ο Δηλιγιάννης αποφάσισε να στείλει στρατό στην Κρήτη .

11.Τι συνέβη το 1897 και ποιες ήταν οι πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα έως το 1908;

1. 1897: αποτυχημένος ελληνοτουρκικός πόλεμος 2. καταβολή πολεμικής αποζημίωσης της Ελλάδας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία 3. Η Ελλάδα αναγκάστηκε να πάρει νέο δάνειο 4. επιβολή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ).

ΕΝΟΤΗΤΑ 21

1.Ποιοι ήταν οι κυρίαρχοι στην Κρήτη μέχρι την ενσωμάτωσή της στην Ελλάδα;

1821-1840: Η Κρήτη υπό τον έλεγχο του Μωχάμετ Άλι της Αιγύπτου.
1840-1913: Η Κρήτη υπό οθωμανική κυριαρχία.

2.Τι ήταν το κρητικό ζήτημα;

Οι προσπάθειες των Ελλήνων της Κρήτης, των ελεύθερων Ελλήνων και του ελληνικού κράτους για ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, καθώς και η εμπλοκή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και των Δυνάμεων σ' αυτές ονομάστηκαν κρητικό ζήτημα.

3.Ποιο είναι το σημαντικό γεγονός της Κρητικής επανάστασης κατά τα έτη 1866-1869;

1866-1869: ξέσπασε η Μεγάλη Κρητική Επανάσταση, η οποία καταπνίγηκε. Μία ομάδα επαναστατών στη μονή Αρκαδίου ανατινάχτηκε και το γεγονός αυτό προκάλεσε συγκίνηση σε Ελλάδα και Ευρώπη.

4.Τι προέβλεπε ο Οργανικός Νόμος (1868);

Παραχώρηση του Οργανικού Νόμου από τον σουλτάνο, που προέβλεπε:

1. την πρόσληψη και χριστιανών υπαλλήλων στη διοίκηση,
2. τη συμμετοχή χριστιανών αντιπροσώπων στη Γενική Διοίκηση,
3. την ισοτιμία τουρκικής και ελληνικής γλώσσας,
4. μεικτά δικαστήρια (χριστιανών και μουσουλμάνων).

5.Τι προέβλεπε η Σύμβαση της Χαλέπας (1878);

Παραχώρηση από τον σουλτάνο της σύμβασης της Χαλέπας, σύμφωνα με την οποία:

1. ο Γενικός Διοικητής θα μπορούσε να είναι και χριστιανός,
2. στη Γενική Διοίκηση θα πλειοψηφούσαν οι χριστιανοί.
3. Στην Κρήτη θεσπίστηκε ένα καθεστώς ημιαυτονομίας.

6.Τι συνέβη μετά την επανάσταση του 1896-1897;

Δημιουργία αυτόνομης Κρητικής Πολιτείας με ύπατο αρμοστή τον πρίγκιπα Γεώργιο και Υπουργό Δικαιοσύνης τον νέο πολιτικό Ελευθέριο Βενιζέλο.

7.Τι συνέβη μετά την επανάσταση του 1905;

1. Οι επαναστάτες κήρυξαν την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- 2.Όμως η ανάμιξη των Δυνάμεων, που ήθελαν να διατηρηθεί η ισορροπία στην περιοχή, απέτρεψε την ένωση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 22

1. Πότε και πώς έγινε η ενσωμάτωση της Θεσσαλίας και της Άρτας;

Το 1881, μετά από διαπραγματεύσεις με την τουρκική πλευρά.

2.Τι ήταν το Μακεδονικό Ζήτημα;

Μακεδονικό ζήτημα: η διεκδίκηση της Μακεδονίας από Έλληνες, Βούλγαρους και Σέρβους στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα που οδήγησε σε σύγκρουση, η οποία εκδηλώθηκε αρχικά ως αγώνας για τον έλεγχο της εκπαίδευσης και της θρησκευτικής συνείδησης των Μακεδόνων και σύντομα πήρε ένοπλη μορφή.

3. Πώς εκδηλώθηκε ο Μακεδονικός αγώνας;

Βούλγαροι της Μακεδονίας είχαν σκοπό την ένωση των πληθυσμών της Μακεδονίας και της Θράκης, ανεξαρτήτως εθνικότητας, για την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού και την αυτονόμηση της Μακεδονίας, που θα ενωνόταν με τη Βουλγαρία. Οργανώθηκαν στη Μακεδονία ένοπλες ομάδες Βουλγάρων, που έμειναν γνωστοί ως «κομιτατζήδες». Άρχισαν να φτάνουν στη Μακεδονία και Έλληνες αξιωματικοί, ενώ στις συγκρούσεις εμπλέκονταν πλέον και τουρκικά στρατεύματα. Από τους Έλληνες που πήραν μέρος στον μακεδονικό αγώνα, ξεχωριστή μορφή υπήρξε ο Παύλος Μελάς, που άφησε την τελευταία του πνοή στη Μακεδονία.

4. Τι ήταν το κίνημα των Νεοτούρκων (1908);

Νεότουρκοι: Τούρκοι αξιωματικοί και διανοούμενοι που ίδρυσαν την οργάνωση Ένωση και Πρόοδος, προτάσσοντας την εθνική αντί για τη θρησκευτική τους ταυτότητα, και εκδήλωσαν το 1908 κίνημα με φιλελεύθερες ιδέες στη Θεσσαλονίκη, υποχρεώνοντας το Σουλτάνο:

- 1.να παραχωρήσει σύνταγμα.
- 2.να δώσει αμνηστία στους ένοπλους Έλληνες και Βούλγαρους και έτσι έλαβε τέλος ο μακεδονικός αγώνας